

един от компонентите на културата не е задължителен, етнодиференциращ признак. В едни случаи главната роля в това отношение се пада на езика, в други на религията, в трети – на характерните черти на поведението.

По наше мнение становището на Козлов (1967), който говори не за цялостна културна общност, а за специфични елементи на културата като необходимо условие за съществуването на етническата общност, може да бъде отнесено в най-голяма степен към българските роми. При определянето на етническите общности не трябва да се вземат предвид всички елементи на културата и нито един от тях не бива да се абсолютизира. Всеки един от тези признаци има различно значение през отделните исторически периоди, като в едни случаи един от тях има водещо значение, след което може да е с второстепенно. Това в пълна сила важи за ромите, които, както ще видим по-нататък, са склонни да променят не само езика, но и религията в зависимост от конкретните социално-икономически условия, в които живеят. От най-голямо значение са характерните черти на поведението им, което се потвърждава и от следващия анализ. Ромските групи се интегрират чрез единството на представите си за живота и на ценностните си ориентации. Според Марушиакова (1992) „Интегриращ фактор е единното възпитание в рамките на групата, поведението на членовете; общност в мненията за еднакви групови морални принципи”. В същата публикация авторът отбелязва, че при ромите празнично-обредната система е силно повлияна от околното нееднородно население и макрообществото и че в „цялата материална и духовна циганска култура е невъзможно да се отграничат някакви специфични само цигански черти, тъй като аналози могат да се намерят както в гревноиндийските култури, така и в етнографския материал на европейските народи”.

Някои автори, разглеждайки културата, обединяват *функциите*, които тя изпълнява, в две групи: технически и специфични. Към първата група се включват: инструменталната, нормативната, знаковата или символната, комуникативната функция (Бромлей, 1976), а към втората: утилитарната, познавателната, регулационната, естетическата и най-важната за етническите общности – етническата функция. Последната може да бъде разделена на етноразграничителна (етнодиференцираща) функция, чрез която се разграничава един етнос от друг, и етнообединителна (етноинтегрираща). И двете свойства на етническата функция пречат на процесите на асимилиране и културно сливане, тъй като културата е снабдена с етнически свойства, крие в себе си общи черти, които са присъщи на културата на редица народи (Етнография на ..., 1980).

Тясно свързан с културата е *битът*, който Чебоксаров и Чебоксарова (1982) го определят като “специфични форми на поведение на хората в техния всекидневен живот. Той е в постоянно устойчиви в течение на деня, годината, на живота ситуации, а също така взаимоотношения, формирани се в тях между хората, начина на използване на предметите, необходими за задоволяване на материалните и духовните